

Tham luận về thực trạng sử dụng giáo án điện tử

A- Ưu điểm

Do sự phát triển của công nghệ thông tin và truyền thông mà mọi người đều có trong tay nhiều công cụ hỗ trợ cho quá trình dạy học nói chung và phần mềm dạy học nói riêng. Nhờ có sử dụng các phần mềm dạy học này mà học sinh trung bình, thậm chí học sinh trung bình yếu cũng có thể hoạt động tốt trong môi trường học tập. Nhờ có máy tính điện tử mà việc thiết kế giáo án và giảng dạy trên máy tính trở nên sinh động hơn, tiết kiệm được nhiều thời gian hơn so với cách dạy theo phương pháp truyền thống, chỉ cần “bấm chuột”, vài giây sau trên màn hình hiện ra ngay nội dung của bài giảng với những hình ảnh, âm thanh sống động thu hút được sự chú ý và tạo hứng thú nơi học sinh. Thông qua giáo án điện tử, giáo viên cũng có nhiều thời gian đặt các câu hỏi gợi mở tạo điều kiện cho học sinh hoạt động nhiều hơn trong giờ học. Những khả năng mới mẻ và ưu việt này của công nghệ thông tin và truyền thông đã nhanh chóng làm thay đổi cách sống, cách làm việc, cách học tập, cách tư duy và quan trọng hơn cả là cách ra quyết định của con người.

Bên cạnh đó giáo án điện tử còn có các ưu điểm nổi bật khi dạy học so với phương pháp giảng dạy truyền thống là:

- Môi trường đa phương tiện kết hợp những hình ảnh video, camera... với âm thanh, văn bản, Được trình bày qua máy tính theo kịch bản vạch sẵn nhằm đạt hiệu quả tối đa qua một quá trình học của học sinh tác động để hứng thú và khả năng tự học tự tìm tòi của học sinh
 - Các phần mềm soạn thảo đa dạng phong phú được tập huấn cho giáo viên để phân giáo viên có thể tự soạn thảo được giáo án điện tử của mình như:
 - Lecture maker
 - Powerpoint
 - Adobe presenter
 - Violet
 - Các phần mềm nhúng hoặc dạng hỗ trợ plug and play
 - Phần mềm soạn thảo văn bản chuyên ngành
 - Đặc biệt các phương tiện dạy học của phần lớn các trường được đầu tư đầy đủ.
 - Những ngân hàng dữ liệu khổng lồ và đa dạng được kết nối với nhau và với người sử dụng qua những mạng máy tính kể cả Internet ... có thể được khai thác để tạo nên những điều kiện cực kì thuận lợi và nhiều khi không thể thiếu để học sinh học tập trong hoạt động và bằng hoạt động tự giác, tích cực và sáng tạo, được thực hiện độc lập hoặc trong giao lưu.
 - Những thí nghiệm, tài liệu được cung cấp bằng nhiều kênh: kênh hình, kênh chữ, âm thanh sống động làm cho học sinh dễ thấy, dễ tiếp thu và bằng suy luận có lý, học sinh có thể có những dự đoán về các tính chất, những quy luật mới. Đây là một công dụng lớn của công nghệ thông tin và truyền thông trong quá trình đổi mới phương pháp dạy học. Có thể khẳng định rằng, môi trường công nghệ thông tin và truyền thông chắc chắn sẽ có tác động tích cực tới sự phát triển trí tuệ của học sinh và điều này làm nảy sinh những lý thuyết học tập mới.
- B-Thực trạng sử dụng :

Việc đưa ứng dụng công nghệ thông tin vào lĩnh vực giáo dục và đào tạo nhìn chung đạt được những kết quả khả quan. Tuy nhiên, những gì đã đạt được vẫn còn hết sức khiêm tốn. Khó khăn, vướng mắc và những thách thức vẫn còn ở phía trước bởi những vấn đề nảy sinh từ thực tiễn. Chẳng hạn:

Tuy giáo án điện tử và máy tính điện tử mang lại rất nhiều thuận lợi cho việc dạy học nhưng trong một mức độ nào đó, thì công cụ hiện đại này cũng không thể hỗ trợ giáo viên hoàn toàn trong các bài giảng của họ. Nó chỉ thực sự hiệu quả đối với một số bài giảng chứ không phải toàn bộ chương trình do nhiều nguyên nhân, mà cụ thể là: với những bài học có nội dung ngắn, không nhiều kiến thức mới, thì việc dạy theo phương pháp truyền thống sẽ thuận lợi hơn cho học sinh, vì giáo viên sẽ ghi tất cả nội dung bài học đó đủ trên một mặt bảng và như vậy sẽ dễ dàng củng cố bài học từ đầu đến cuối mà không cần phải lật lại từng “slide” như khi dạy trên máy tính điện tử. Những mạch kiến thức “vận dụng” đòi hỏi giáo viên phải kết hợp với phần trắng bảng đen và các phương pháp dạy học truyền thống mới rèn luyện được kỹ năng cho học sinh.

Bên cạnh đó, kiến thức, kỹ năng về công nghệ thông tin ở một số giáo viên vẫn còn hạn chế, chưa đủ vượt ngưỡng để đam mê và sáng tạo, thậm chí còn né tránh. Mặt khác, phương pháp dạy học cũ vẫn còn như một lối mòn khó thay đổi, sự uy quyền, áp đặt vẫn chưa thể xoá được trong một thời gian tới. Việc dạy học tương tác giữa người - máy, dạy theo nhóm, dạy phương pháp tư duy sáng tạo cho học sinh, cũng như dạy học sinh cách biết, cách làm, cách chung sống và cách tự khẳng định mình vẫn còn mới mẻ đối với giáo viên và đòi hỏi giáo viên phải kết hợp hài hòa các phương pháp dạy học đồng thời phát huy ưu điểm của phương pháp dạy học này làm hạn chế những nhược điểm của phương pháp dạy học truyền thống. Điều đó làm cho việc sử dụng giáo án điện tử, dù đã được đưa vào quá trình dạy học, vẫn chưa thể phát huy tính trọn vẹn tích cực và tính hiệu quả của nó.

Việc sử dụng giáo án điện tử để đổi mới phương pháp dạy học chưa được nghiên cứu kỹ, dẫn đến việc ứng dụng nó không đúng chỗ, không đúng lúc, nhiều khi lạm dụng nó.

Việc kết nối và sử dụng Internet chưa được thực hiện triệt để và có chiều sâu; sử dụng không thường xuyên do nhiều yếu tố, do tốc độ đường truyền. Công tác đào tạo, Công tác bồi dưỡng, tự bồi dưỡng đội ngũ giáo viên chỉ mới dừng lại ở việc xoá mù tin học nên giáo viên chưa đủ kiến thức, mất nhiều thời gian và công sức để tìm nguồn tài liệu bổ sung cho quá trình soạn giáo án điện tử một cách có hiệu quả.

- Một số giáo viên đôi khi xem giáo án điện tử là phần viết bảng của của mình đưa nội dung cần viết vào chứ không gây ra một sự tương tác nhằm giúp phát huy tính tích cực chủ động sáng tạo của người học.
- Một số thí nghiệm thực hành không được biểu diễn trực tiếp của giáo viên sinh ra hiện tượng nhàm chán không mang tính đặc thù bộ môn .
- Sử dụng giáo án điện tử như một công cụ viết bảng, trình chiếu đơn điệu
- Sao chép giáo án điện tử trên mạng nhưng không chỉnh sửa để phù hợp với thực tế
- Thiếu sự tương tác giữa giáo án và người học gây ra sự nhàm chán chỉ chuyển đổi hình thức từ nghe chép sang nhìn chép
- Chưa triệt để khai thác tối đa ưu điểm các phần mềm soạn thảo để tác động tối đa đến người học tạo cho học sinh tính sáng tạo.

C- Hướng khắc phục nhằm nâng cao hiệu quả sử dụng giáo án điện tử

Giáo viên cần trau dồi , nâng cao kiến thức về công nghệ thông tin , hiểu chức năng các phần mềm soạn thảo để huy tối đa thế mạnh của nó

- Cần phải có kịch bản cho bài giảng theo hướng dạy học tương tác tác động đến người học
- Áp dụng các phương pháp dạy học tích cực trong bài giảng triệt để chống dùng công cụ CNTT thay cho viết bảng hoặc lời thầy cô giảng .
- Phải thường xuyên khuyến khích động viên giáo viên sử dụng giáo án điện tử bằng những chế độ chính sách hợp lý hơn thay cho hoạt động phong trào.
- Hướng tới khuyến khích động viên giáo viên soạn bài giảng điện tử theo chuẩn mới chuẩn E-LEARNING.